

Předmět ontický (hypostazovaný)

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2004](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2004](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 17. 1. 2004
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 17. 1. 2004

Předmět ontický (hypostazovaný)

Právě tento „předmět“, k němuž se dostáváme přes určité pojmové schematizace resp. který předpokládáme jako ‚skutečný‘, ‚ve skutečnosti‘ (tj. po pravdě) skutečný není, nýbrž je buď zcela vymyšlený (spíše ‚slepený‘ než ‚konstruovaný‘, tedy ne jako součást aktu vymýšlení, vždy právě proto o něm mluvíme jako o hypostazi) anebo je jakýmsi reliktem, pozůstatkem nějaké skutečnosti (resp. její ‚reprezentace‘), která je jednak redukována, tj. zbavena některých svých aspektů a charakteristik, jednak je jakousi úpravou toho, co zbylo po redukci (a co si samo nikdy nemůže zachovat svou integritu a tedy skutečnost, a proto musí být ‚reintegrováno“ zvenčí, tj. aktem jiného subjektu). Pouze tento význam plně odpovídá etymologickým kořenům příslušných termínů jak ve staré řečtině a pak zejména v latině, tak ve většině evropských jazyků, především románských (odvozených z latiny, ale také v případě angličtiny jako jazykového hybridu), ale třeba také v němčině a v češtině. Všude označuje toto slovo „něco“, co buď leží nebo stojí před námi, ale zejména co je hozeno, metáním vrženo, „před-meteno“, jak to přece cítíme ve slovu „předmět“. Cokoli však je metáno resp. vrháno, musí být nejprve uchopeno a vytrženo se svých původních vztahů a souvislostí s okolními věcmi, ze svého místa a dokonce času. Tato „vytrženost“ se pak stává nejen předpokladem, ale přímo základem oné izolovanosti „předmětu“ v tomto smyslu. Tato izolace je ovšem hypotetická, protože každé vržení. položení nebo postavení čehokoli někam, kde to původně nebylo, znamená nutně zapojení onmoho vrženého atd. do nových souvislostí. Tak se ukazuje, že pojetí „předmětu“ jako izolovaného, osamostatněného je právě jen hypostazí, a přinejmenším abstrakcí, tj. vydělením, vytržením „předmětu“ s jeho souvislostí, a tedy i ze „smyslu“. Každý zbytek smyslu, který odstraněn nebo prostě přehlédnut nebyl, je pouze reliktem čehosi původního a plného.

(Písek, 040117-3.)